

มาตรการป้องกันปัญหาอาชญากรรมอย่างมีส่วนร่วมของประชาชน ในจังหวัดพิษณุโลก

Measures of Crime Preventing of the Public Participation in Phitsanulok Province

กมลภพ ยอดบ่อพลับ^{1*} พิงรัก ริยะขัน¹ และ นนทชา ชัยทิวชานันท์¹
Kamolpob Yodboplob^{1*}, Pungrak Riyakhan¹ and Nonthacha Chaitawittanun¹

¹อาจารย์ คณะวิทยาลัยการจัดการและพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

*E-mail: ploy_der@hotmail.com

Received: October 21, 2019; Revised: June 29, 2020; Accepted: June 30, 2020

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปัญหาอาชญากรรม และ 2) เพื่อศึกษามาตรการป้องกันปัญหาอาชญากรรมอย่างมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดพิษณุโลก โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 398 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสหสัมพันธ์ และใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลส่วนใหญ่ของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศหญิงร้อยละ 57.2 เพศชายร้อยละ 42.80 มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี ระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา มีสถานภาพสมรส โดยมีรายได้ อยู่ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนมีจำนวน 4 คน ส่วนผลการวิเคราะห์ปัจจัยทางสังคมของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ พบว่า ลักษณะของชุมชนอยู่ในย่านที่พักอาศัย อาศัยอยู่ในชุมชนมากกว่า 10 ปีขึ้นไป ไม่เคยมีประสบการณ์ด้านอาชญากรรม และรู้จักเป็นการส่วนตัวกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ที่รับผิดชอบอยู่แล้ว ทั้งนี้เคยเข้าร่วมการอบรมป้องกันอาชญากรรม และหลังจากที่ได้ร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจแล้วนั้น พบว่าจะให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจมากขึ้น ส่วนผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม พิจารณารายด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินการ ด้านการสนับสนุน ด้านการประเมินผล ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และผลการศึกษาวิเคราะห์มาตรการป้องกันปัญหาอาชญากรรมอย่างมีส่วนร่วม สรุปเป็น 3 มาตรการ ได้แก่ มาตรการสิ่งแวดล้อม มาตรการการป้องกันอาชญากรรมโดยการมีส่วนร่วมประชาชน และมาตรการการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเฝ้าระวังกลุ่มเสี่ยงที่มีโอกาสจะกระทำความผิด

คำสำคัญ: มาตรการ การป้องกันอย่างมีส่วนร่วม อาชญากรรม

Abstract

The purposes of the research were 1) to study factors that affect to the public participation, and 2) to study measures to prevent crime of the public participation in Phitsanulok province. The sample group in this research was 398 citizens who have lived in Phitsanulok province. The research tools were a questionnaire and an interview, and the statistical data analysis consisted of frequency, percentage, means, standard deviation, correlation, and content analysis.

According to the data analysis, it was found that, in terms of personal factors, all of the respondents were 57.2% female and 42.8% male. Most of them were at the age of 41-50 and were

married, and most of them had 4 members in their family. Most of them graduated in educational level of primary school together with their income between 5,001 – 10,000 Bath. With regard to social factors, it could be stated that most of the respondents' community pattern was in habitation areas, and they have lived in the communities for over 10 years. Most of them had no involvement in crime; in addition, they were well familiar with local police officers personally. As a result of participating in a training course for preventing crime, after that, they provided more cooperation with the police officers. Regarding the results of analyzing levels of public participation in criminal prevention, the data was analyzed in terms of planning, implementation, support, and assessment, of which overall result was in moderate level. As for analyzing measures of public participation in criminal prevention, it could be concluded that there were 3 measures; an environmental measure, a measure of criminal prevention by public participation, and a surveillance measure by public participation for those who had the risk of committing a crime.

Keywords: Measure, The Prevention of Participatory, Criminal

บทนำ

ปรากฏการณ์ของปัญหาอาชญากรรมที่เป็นปัญหาสำคัญของประเทศ เนื่องจากการเกิดอาชญากรรมจะเป็นปรากฏการณ์ที่แสดงให้เห็นถึงความสูญเสียและความเสื่อมโทรมของสังคม และในปัจจุบันการเกิดคดีอาชญากรรมมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้น ดังจะเห็นได้จากรายงานสถิติคดีอาชญากรรมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2561) โดยได้แบ่งคดีอาญาตามประเภทความผิดไว้ 5 คดี ได้แก่ 1) คดีอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญ 2) คดีชีวิต ร่างกาย และเพศ 3) คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ 4) คดีที่น่าสนใจ และ 5) คดีที่รัฐเป็นผู้เสียหายจากรายงานสถิติคดีอาญา ดังกล่าวพบว่ามีเพียงกลุ่มคดีอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญ และคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ เท่านั้นที่มีการได้รับแจ้งคดีในลักษณะทรงตัว ส่วนคดีกลุ่มอื่นมีแนวโน้มการเกิดขึ้นของคดีที่ได้รับแจ้งเพิ่มสูงขึ้น ดังจะเห็นได้จากสถิติอาชญากรรมทั่วราชอาณาจักรในปี พ.ศ.2560 และ พ.ศ.2561 มีการรับแจ้ง 645,629 คดี และ 738,812 คดี (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2561) ซึ่งพบว่ามีกรณีการเกิดขึ้นของคดีเพิ่มขึ้น 93,183 คดี และปัญหาอาชญากรรมยังส่งผลกระทบต่อประเทศไทยในหลาย ๆ ด้าน ได้แก่ ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจทำให้ชาวต่างชาติไม่มั่นใจในสถานการณ์ไม่กล้าเข้ามาลงทุน นักท่องเที่ยวไม่กล้าเข้ามาเที่ยวเพราะกลัวความปลอดภัย ผลกระทบทางด้านการเมือง การเมืองขาดความมั่นคง ฝ่ายค้านอ้างเป็นเหตุอภิปรายไม่ไว้วางใจ ต่างชาติไม่ให้ความมั่นใจอาจนำไปสู่ปัญหาการเมืองระหว่างประเทศได้ และผลกระทบทางด้านสังคม ปัญหาอาชญากรรมทำให้คนในสังคมมีความรู้สึกไม่มั่นคงปลอดภัยทั้งในชีวิตและทรัพย์สิน และถ้าตกอยู่ในสถานการณ์เช่นนั้นนาน ๆ จะเกิดความเครียดมากขึ้น เมื่อสังคมเสื่อมโทรมขวัญและกำลังใจของคนในสังคมก็จะไม่ดี อาจส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจ เกิดปัญหาสุขภาพจิต ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพกายตามมา ทำให้ประสิทธิภาพในการทำงานลดลง และเมื่อประชาชนในประเทศมีคุณภาพชีวิตที่ไม่ดี ก็ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศต่อไป (วสันต์ ชัยลา, 2554)

ประเทศไทยจึงมีความพยายามที่จะป้องกันปัญหาอาชญากรรมไม่ให้เกิดขึ้นหรือให้เกิดขึ้นน้อยที่สุดมาโดยตลอด แต่การป้องกันปัญหาอาชญากรรมโดยภาครัฐในอดีต ไม่สามารถบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งในปัจจุบันทิศทางในการพัฒนาประเทศทั้งในบริบทโลกและระดับภูมิภาคล้วนเป็นการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม โดยมีหลักการพื้นฐานส่วนใหญ่ที่ต้องการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาอาชญากรรม การแก้ปัญหาและเสริมสร้างความสุขขึ้นในชุมชน (วิเชียร สิงห์ปรีชา, 2538) ดังนั้นการป้องกันปัญหาอาชญากรรม ส่วนหนึ่งจึงต้องอาศัยความร่วมมือจากประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนของตนเอง โดยการทำงานของตำรวจจึงได้มีการปรับปรุงการทำงานเพื่อให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมและตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนตลอดเวลาซึ่งจะต้องอาศัยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ใหม่ ๆ ในการกำหนดหนทางแก้ไข

ต่าง ๆ ของชุมชน และตำรวจมิใช่เป็นแค่เพียงผู้บังคับใช้กฎหมายเท่านั้น แต่ยังเป็นทีปรึกษา (Advisors) ผู้ช่วยเหลืออำนาจความสะดวก(Facilitators) และผู้สนับสนุน (Supporters) ในโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่ชุมชน ริเริ่มขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในชุมชนของตนเอง (ธรรมศักดิ์ วิชาระยะ และคณะ, 2539) ซึ่งข้อดีของการป้องกันอาชญากรรมด้วยวิธีนี้ จะเป็นการสร้างความร่วมมือของสมาชิกในชุมชน และสร้างจิตสำนึกรับผิดชอบของสมาชิกในชุมชนเอง สำหรับจังหวัดพิษณุโลก ได้มีนโยบายเกี่ยวกับการป้องกันปัญหาอาชญากรรมที่สั่งการโดยผู้บังคับการจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งผลการดำเนินงานที่ผ่านมาที่พบในลักษณะเดียวกันกับในระดับประเทศ กล่าวคือการเพิ่มกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจ อาวุธยุทโธปกรณ์ เครื่องมือสื่อสารต่าง ๆ ในการปราบปรามอาชญากรรม ซึ่งยังไม่เพียงพอที่จะทำให้สถิติคดีอาชญากรรมลดลงแต่อย่างใด จากสถิติคดีอาญา 5 กลุ่ม ระหว่างวันที่ 1 มกราคม-31 ธันวาคม พ.ศ. 2560 กับระหว่างวันที่ 1 มกราคม-31 ธันวาคม พ.ศ. 2561 พบว่ามีลักษณะเพิ่มขึ้น ไม่ได้ลดลง ซึ่งสภาพปัญหาดังกล่าวก่อให้เกิดความสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ตามรายงานสถิติ คดีอาญา 5 กลุ่มสำคัญของจังหวัดพิษณุโลก พบว่าในปี พ.ศ. 2560 มีการรับแจ้ง 36,220 คดี และในปี พ.ศ. 2561 มีการรับแจ้ง 45,810 คดี ซึ่งเพิ่มขึ้นกว่า 9,590 คดี (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2561) และจากการที่จังหวัดพิษณุโลกมีสภาพทางภูมิศาสตร์ที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ โดยมีสภาพชุมชนทั้งที่เป็นชุมชนเมืองและชุมชนชนบท นอกจากนี้ยังมีการกระจายตัวทางด้านเศรษฐกิจ และยังถือว่าเป็นศูนย์กลางทางการศึกษา เศรษฐกิจ และการคมนาคมขนส่งต่าง ๆ ในเขตภาคเหนือตอนล่าง รวมทั้งคณะผู้วิจัยมีประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับการป้องกันปัญหาอาชญากรรม จึงได้ตระหนักถึงความสำคัญในข้อจำกัดเชิงนโยบายและสภาพปัญหาของการดำเนินงานตามนโยบายที่ผ่านมาจึงเห็นควรทำการศึกษาวิจัย ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อการพัฒนาบทบาทที่เหมาะสมของตำรวจและชุมชนในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมให้มีความเหมาะสม เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพสำหรับสภาพชุมชนของจังหวัดพิษณุโลกต่อไป

วัตถุประสงค์งานวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมในอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
2. เพื่อศึกษามาตรการป้องกันปัญหาอาชญากรรมอย่างมีส่วนร่วมในอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง มาตรการป้องกันปัญหาอาชญากรรมอย่างมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดพิษณุโลก คณะผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับอาชญากรรม แนวคิดเกี่ยวกับมาตรการ และแนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วม

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องมาตรการป้องกันปัญหาอาชญากรรมอย่างมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดพิษณุโลก เป็นการศึกษาวิจัยผสมผสาน ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสุ่มประชากรตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชากรที่อาศัยอยู่ในจังหวัดพิษณุโลก ทั้งหมด 9 อำเภอ จำนวน 858,988 คน (กรมการปกครอง, 2559) ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดพิษณุโลก ประมาณ 398 คน ซึ่งได้จากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยโดยใช้สูตรของยามาเน่ (Yamane) โดยกำหนดระดับค่าความเชื่อมั่นที่ .05 โดยวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม และสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องได้แก่ เจ้าหน้าที่ภาครัฐ ผู้นำชุมชน ประชาชนในพื้นที่ที่ใช้แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับระดับการมีส่วนร่วม ทั้งนี้คณะผู้วิจัยวิเคราะห์ผลโดยใช้ (One-Way Anova) และใช้การวิเคราะห์เนื้อหาพร้อมด้วย

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลพื้นฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ พบว่า มากกว่าครึ่ง เป็นหญิงร้อยละ 57.2 เพศชายมีเพียงร้อยละ 42.80 มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.30 ระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาร้อยละ 32.40 สถานภาพคือสมรส คิดเป็นร้อยละ 55.20 รายได้อยู่ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 47.70 และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสอบถาม มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 34.00 ส่วนผลการวิเคราะห์ปัจจัยทางสังคมของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ พบว่า ลักษณะของชุมชนของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในย่านที่พักอาศัยทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 64.80 และได้อาศัยอยู่ในชุมชนมากกว่า 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 52.60 ผู้ตอบแบบสอบถามไม่เคยมีประสบการณ์ด้านอาชญากรรมคิดเป็นร้อยละ 60.90 โดยผู้ตอบแบบสอบถามรู้จักเป็นการส่วนตัวกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ที่รับผิดชอบอยู่แล้ว คิดเป็นร้อยละ 46.80 และหลังจากที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้ร่วมกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจแล้ว ประชาชนจะให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจมากขึ้นคิดเป็นร้อยละ 51.40 และประชาชนเคยเข้าร่วมการอบรมป้องกันอาชญากรรม คิดเป็นร้อยละ 59.20

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมในอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปัญหาอาชญากรรม ในจังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วยตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพ รายได้ จำนวนสมาชิกในครอบครัว และปัจจัยทางสังคม ประกอบด้วยตัวแปร ลักษณะชุมชน ระยะเวลาที่พำนักอาศัย ด้านประสบการณ์ด้านอาชญากรรม ด้านความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ ความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ หลังเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ด้านการอบรมในการป้องกันอาชญากรรม ด้านความสนใจและการรับรู้ต่อปัญหาอาชญากรรม เมื่อนำมาพิจารณารายด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินการ ด้านการสนับสนุน ด้านการประเมินผลเพื่อป้องกันอาชญากรรม พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ทั้งระดับปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยทางสังคมที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการดำเนินการป้องกันอาชญากรรมไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

3. มาตรการป้องกันปัญหาอาชญากรรมอย่างมีส่วนร่วมในอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

ในส่วนของการศึกษามาตรการนั้น โดยทั่วไปจะเริ่มต้นจากการศึกษาทฤษฎีแนวคิดและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้ต้องรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะทำการสร้างมาตรานั้น ๆ ให้ชัดเจน ทำให้ต้องรู้ประกอบหรือตัวแปรต่าง ๆ หรือทำให้ทราบลักษณะความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหรือตัวแปร (สมมติฐานและหลักการของมาตรการที่จะพัฒนา) แล้วสร้างมาตรการตามหลักการที่กำหนดขึ้น และมาตรการที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบหาคุณภาพต่อไป ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าการศึกษามาตรการมีการดำเนินการเป็นสองขั้นตอนใหญ่ ๆ คือ การสร้างมาตรการ และการหาคุณภาพของมาตรการนั่นเอง ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้อ้างอิงงานของบุญชม ศรีสะอาด (2533) ได้อธิบายการพัฒนางานวิจัยโดยปรับและนำมาหามาตรการสามารถสรุปโดยจำแนกออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การสร้างหรือพัฒนามาตรการ ผู้วิจัยสร้างหรือพัฒนามาตรการขึ้นมาก่อนโดยตั้งเป็นมาตรการตามสมมติฐาน โดยการศึกษาค้นคว้าทฤษฎี แนวความคิด มาตรการ (ที่มีผู้พัฒนาไว้แล้วในเรื่องเดียวกันหรือเรื่องอื่น ๆ) และผลการศึกษาหรือวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะช่วยให้สามารถกำหนดองค์ประกอบหรือตัวแปรต่าง ๆ ภายในมาตรการ รวมทั้งลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบหรือตัวแปรเหล่านั้น และ ขั้นตอนที่ 2 การทดสอบความเที่ยงตรงของมาตรการ หลังจากที่ได้พัฒนามาตรการในขั้นแรกแล้ว จำเป็นที่จะต้องทดสอบความเที่ยงตรงของมาตรการ ดังกล่าว เพื่อทดสอบว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ หรือเป็นมาตรการที่มีประสิทธิภาพตามที่มุ่งหวังหรือไม่ โดยคณะผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในสถานการณ์จริงหรือทดลองใช้มาตรการที่พัฒนาในสถานการณ์จริง โดยการวิจัยครั้งนี้เป็นการหามาตรการเพื่อป้องกันปัญหาอาชญากรรมที่ถือว่าเป็นปัญหาสำคัญ และก่อให้เกิดผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยต่อสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งส่งผลต่อความไม่ปลอดภัย และสร้างไม่ไว้วางใจ

กับประชาชน ซึ่งจะพัฒนาความรู้ให้มีความชัดเจนเป็นระบบและช่วยให้ได้ความรู้ที่มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพราะมาตรการที่ศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมนั้นจะเป็นโครงสร้างที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ หรือตัวแปรต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยสามารถใช้มาตรการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ หรือตัวแปรต่าง ๆ ที่มีในปรากฏการณ์ธรรมชาติหรือในระบบต่าง ๆ ตามลำดับขั้นตอนขององค์ประกอบหรือกิจกรรมในระบบนำมาซึ่งการกำหนดมาตรการให้เกิดเป็นมาตรการการมีส่วนร่วมของประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน จากผลการสัมภาษณ์สามารถสรุปออกมาเป็น 3 มาตรการ ได้แก่ มาตรการด้านสิ่งแวดล้อม มาตรการการป้องกันอาชญากรรมโดยการมีส่วนร่วมประชาชน มาตรการด้านสิ่งแวดล้อม ดังนี้

มาตรการด้านสิ่งแวดล้อม

1. ประชาชนในชุมชนร่วมกันสำรวจ และปรับปรุงพื้นที่ที่เป็นจุดเสี่ยงที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรม เช่น เส้นทางเปลี่ยว เส้นทางที่ไม่มีไฟส่องสว่าง และพื้นที่ที่ประชาชนในพื้นที่รู้สึกหวาดระแวงหรือรู้สึกไม่ปลอดภัย
2. ประชาชนร่วมกับหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมกันวางนโยบายการวางผังเมือง และการสร้างอาคารไม่ให้เป็นที่ล่อแหลม และให้มีมาตรฐานในการป้องกันอาชญากรรม
3. ประชาชนร่วมกันดูแลพื้นที่ที่รกร้าง ว่างเปล่า ทั้งในพื้นที่ที่เป็นสาธารณะประโยชน์ พื้นที่ส่วนบุคคล รวมถึงพื้นที่ของรัฐที่ยังไม่ได้รับการดูแลและใช้ประโยชน์ ให้มีสภาพที่สามารถมองเห็น และไม่เป็นแหล่งมั่วสุมซึ่งเป็นสาเหตุของการเกิดอาชญากรรม รวมทั้งจัดให้พื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ที่มีผู้รับผิดชอบ และให้เกิดการใช้ประโยชน์ร่วมกันในชุมชน
4. ประชาชนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐร่วมกันตรวจตราพื้นที่ที่เป็นแหล่งอบายมุข สถานบริการสถานบันเทิงต่าง ๆ ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายอย่างเคร่งครัดเพื่อมิให้สถานดังกล่าวเป็นแหล่งมั่วสุมหรือต้นเหตุในการก่ออาชญากรรม

มาตรการการป้องกันอาชญากรรมโดยการมีส่วนร่วมประชาชน

1. หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง ผู้นำชุมชน ร่วมการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ทุกภาคส่วน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน เพื่อสร้างมาตรฐานการสร้างให้เป็นชุมชนปลอดอาชญากรรม
2. ให้หน่วยงานภาครัฐ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดประชุมร่วมกับประชาชนในพื้นที่ที่รับผิดชอบ เพื่อให้ทราบถึงสถานการณ์ และแนวโน้มการเกิดอาชญากรรมในพื้นที่ เพื่อร่วมกันวางแผนเพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่ต่อไป
3. สนับสนุนให้ประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมทั้งชีวิตร่างกาย ทรัพย์สินของตนเอง รวมทั้งการร่วมกันป้องกันอาชญากรรมของบุคคลอื่นที่อยู่ร่วมกันภายในสังคม ให้ปลอดจากการเกิดอาชญากรรมในชุมชน
4. ส่งเสริมให้เกิดการบูรณาการเครือข่ายกลุ่มที่มีอยู่แล้วภายในชุมชน เช่น กลุ่มเยาวชน กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุข กลุ่ม อปพร. (กลุ่มอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน) กลุ่มผู้นำชุมชน โดยสร้างเครือข่ายระหว่างกลุ่มชุมชนเพื่อเป็นการเฝ้าระวังอาชญากรรมที่เกิดขึ้น และเพื่อประชาสัมพันธ์แจ้งข้อมูลข่าวสาร และเบาะแสเกี่ยวกับอาชญากรรมที่เกิดขึ้น
5. มีการจัดตั้งเวรยามต่าง ๆ ออกสำรวจตรวจตามแหล่งชุมชน และมีการตั้งด่านตรวจทางเข้าหมู่บ้านเพื่อคอยดูแลหมู่บ้าน
6. ส่งเสริมให้ประชาชนมีอาชีพ เพื่อลดการว่างงาน และทำให้สามารถให้คนภายในชุมชนมีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีวิต เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาอาชญากรรม
7. ควรมีตำรวจอาสาหมู่บ้าน เพื่อช่วยในการคัดกรองบุคคลแปลกหน้า ที่จะเข้ามาในชุมชน หรือมีการติดตู้แดงปุ่มเตือนอันตรายตามจุดเสี่ยงต่าง ๆ ถ้ามีเหตุการณ์ประชาชนสามารถขอความช่วยเหลือได้เร็วไว จากตำรวจอาสาหมู่บ้าน

8. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้น และสร้างจิตสำนึกของประชาชนในชุมชน ให้เกิดการตระหนักถึงการป้องกันอาชญากรรม และการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในชุมชน กับหน่วยงานภาครัฐ

9. ผู้นำและประชาชนในชุมชนควรร่วมกัน กำหนดกฎหมายระเบียบภายในชุมชน หรือพื้นที่ ที่มีปัญหาอาชญากรรมให้เข้มงวดมากยิ่งขึ้น

10. ผู้นำชุมชน คณะกรรมการชุมชน และประชาชนในชุมชน ควรหาข้อตกลงร่วมกันในหมู่บ้าน เพื่อออกกฎหมายหรือข้อตกลงในการอยู่ร่วมกันและการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมโดยให้ สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ในชุมชนมาเป็นเงื่อนไขในการเข้ามามีส่วนร่วม เช่น ให้เงินช่วยเหลือ ให้ทุนการศึกษา การพาไป เพื่อให้ได้รับสิทธิพิเศษเพื่อการจูงใจให้ประชาชนสนใจและเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหา อาชญากรรม

11. ผู้นำชุมชน คณะกรรมการชุมชน และประชาชนในชุมชนควรหาเวทีในการพูดคุยกับประชาชน ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการเพื่อสร้างความเข้าใจในการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมที่มีความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นภายในชุมชน รวมทั้งเพิ่มช่องทางการสื่อสาร และรับฟังความคิดเห็นในการป้องกันปัญหา อาชญากรรม และแก้ไขปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่ เช่น การติดตั้งกล่องรับฟังความคิดเห็น รวมทั้ง มีช่องทางการติดต่อออนไลน์ เพื่อเพิ่มความสะดวกสำหรับประชาชนที่ไม่สามารถเข้าร่วมเวทีดังกล่าวได้

12. ผู้นำชุมชน คณะกรรมการชุมชน ควรให้ความสำคัญกับประชาชนทุกคนในชุมชน เพราะคน คือทรัพยากรที่สำคัญที่สุดในการขับเคลื่อนให้สังคมดำรงอยู่ด้วยความสงบสุข ผู้นำชุมชนต้องมีความเป็นกลางในการ แก้ไขปัญหาภายในชุมชนที่เกิดขึ้น เพื่อลดความขัดแย้งที่เกิดขึ้น และจะนำไปสู่ความสามัคคีที่เกิดขึ้นภายในชุมชน มีความเชื่อมั่นและยอมรับเหตุผลซึ่งกันและกันที่เกิดขึ้นจากข้อเท็จจริงส่งผลให้ชุมชนเป็นชุมชนเข้มแข็ง

มาตรการการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเฝ้าระวังกลุ่มเสี่ยงที่มีโอกาสจะกระทำความผิด

1. จัดให้บุคคลในครอบครัว คนภายในชุมชน ร่วมกันจัดให้มีการเฝ้าระวัง บุคคลกลุ่มเสี่ยงที่อาจจะ ก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมที่อาจเกิดขึ้นภายในชุมชน

2. ประชาชนในชุมชน ร่วมถึงผู้นำภายในชุมชนควรจัดกิจกรรมเพื่อให้บุคคลที่เป็นกลุ่มเสี่ยงอยู่ใน ชุมชนร่วมกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ หรือกิจกรรมที่กลุ่มเสี่ยงมีความสนใจ เพื่อลดความเสี่ยงด้านอาชญากรรม ที่เกิดขึ้น

3. สร้างกลไกให้คนภายในชุมชนดูแลเด็ก และเยาวชนในชุมชน เพื่อไม่ให้เกิดการมั่วสุม รวมทั้ง เพิ่มมาตรการเชิงรุกในการลดการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนกลุ่มเสี่ยงที่จะกระทำผิด เช่น การเปิดพื้นที่ สาธารณะให้กลุ่มเด็กและเยาวชน เป็นต้น

สรุปและวิจารณ์ผล

มาตรการในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมต้องอาศัยความร่วมมือจากชุมชน ครอบครัวยุคใหม่และเจ้าหน้าที่ตำรวจร่วมกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ โดยทุกคนจะมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา จะทำให้ อาชญากรรมลดลง โดยเริ่มจากครอบครัว สภาพแวดล้อม ซึ่งต้องมีการกำหนดมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม ประชาชน ในชุมชนร่วมกันสำรวจ และปรับปรุงพื้นที่ที่เป็นจุดเสี่ยงที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรม เช่น เส้นทางเปลี่ยว เส้นทาง ที่ไม่มีไฟส่องสว่าง และพื้นที่ที่ประชาชนในพื้นที่รู้สึกหวาดระแวงหรือรู้สึกไม่ปลอดภัย ร่วมกันวางแผนนโยบายการวางผังเมือง และการสร้างอาคารไม่ให้เป็นที่ล่อแหลม และให้มีมาตรฐานในการป้องกันอาชญากรรม ประชาชนร่วมกัน ดูแลพื้นที่ที่รกร้างว่างเปล่า ทั้งในพื้นที่ที่เป็นสาธารณะประโยชน์ พื้นที่ส่วนบุคคลไม่เป็นที่ล่อแหลมซึ่งเป็นสาเหตุของ การเกิดอาชญากรรม รวมทั้งจัดให้พื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ที่มีผู้รับผิดชอบ และให้เกิดการใช้ประโยชน์ร่วมกัน ในชุมชน และประชาชนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐร่วมกันตรวจตราพื้นที่ที่เป็นแหล่งอบายมุข สถานบริการ สถานบันเทิงต่าง ๆ ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายอย่างเคร่งครัดเพื่อให้สถานที่ดังกล่าวเป็นแหล่งมั่วสุมหรือ ต้นเหตุในการก่ออาชญากรรม สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีอาชญาวิทยาของ กลุ่มทฤษฎีกระบวนการทางสังคม (ไพโรจน์ โกษา, 2557) โดยกระบวนการทางสังคมมองว่า คนได้ถูกขัดเกลา จากสถาบันต่าง ๆ ในสังคมได้แก่

ครอบครัว โรงเรียน เพื่อน ที่ทำงาน เป็นต้น ซึ่งถ้าหากความสัมพันธ์เป็นไปในทางบวกและได้รับการ สนับสนุน คนจะปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคมเป็นอย่างดี ในทางตรงกันข้ามหากความสัมพันธ์เป็นไปในทางลบ คนก็จะฝ่าฝืนกฎระเบียบนำไปสู่พฤติกรรมอาชญากรรม นอกจากนี้ยังต้องคำนึง มาตรการการป้องกันอาชญากรรม โดยการมีส่วนร่วมประชาชน หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง ผู้นำชุมชน ร่วมการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของ ภาคประชาชนทุกภาคส่วน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน เพื่อสร้างมาตรฐานการสร้างให้เป็นชุมชน ปลอดภัยจากอาชญากรรม จัดประชุมร่วมกับประชาชนในพื้นที่ที่รับผิดชอบ เพื่อให้ทราบถึงสถานการณ์ และแนวโน้ม การเกิดอาชญากรรมในพื้นที่ เพื่อร่วมกันวางแผน เพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่ต่อไป สนับสนุน ให้ประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม ส่งเสริมให้เกิดการบูรณาการเครือข่ายกลุ่มที่มีอยู่แล้ว ภายในชุมชน มีการจัดตั้งเวรยามต่าง ๆ ออกสำรวจตรวจตามแหล่งชุมชนส่งเสริมให้ประชาชนมีอาชีพ มีตำรวจอาสา หมู่บ้าน เพื่อช่วยในการคัดกรองบุคคลแปลกหน้า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้น และสร้าง จิตสำนึกของประชาชนในชุมชน ผู้นำและประชาชนในชุมชนควรร่วมกัน กำหนดกฎหมายระเบียบภายในชุมชน หรือ พื้นที่ที่มีปัญหาอาชญากรรมให้เข้มงวดมากยิ่งขึ้น ควรหาเวทีในการพูดคุยกับประชาชนทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็น ทางการ เช่น การติดตั้งกล่องรับฟังความคิดเห็น รวมทั้งมีช่องทางการติดต่อออนไลน์ และผู้นำชุมชน คณะกรรมการ ชุมชน ควรให้ความสำคัญกับประชาชนทุกคนในชุมชน เพราะคนคือทรัพยากรที่สำคัญที่สุดในการขับเคลื่อนให้สังคม ดำรงอยู่ด้วยความสงบสุข สอดคล้องกับงานวิจัยของ นเรศ คงโต และคณะ (2557) ในการชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม และวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อสร้างความรู้และความเข้าใจที่ชัดเจน โดยมุ่งเน้นให้เกิดจิตสำนึกความรับผิดชอบของ แกนนำครัวเรือนจะช่วยให้การแก้ไขปัญหาบรรลุความสำเร็จได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ในทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์ “ชุมชน สัมพันธ์” (Community Relations) (James, L. Creighton, 2005) ยังสนับสนุนให้มีการจัดสภาพทั่วไปไม่ว่า ในระดับเมือง ชุมชน หรือละแวกบ้านในลักษณะเสริมสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล ง่ายต่อการควบคุม สังเกต ตรวจตรา โดยไม่ล่วงล้ำสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล รวมทั้งมุ่งสนับสนุนส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการ ป้องกันชีวิตร่างกายและทรัพย์สินทั้งของตนเอง และบุคคลอื่นให้ปลอดภัยจากอาชญากรรม จะเห็นได้ว่าแนวทฤษฎี ชุมชนสัมพันธ์ได้พยายามแสวงหาคำตอบสำหรับการป้องกันอาชญากรรมในปัจจุบัน โดยมุ่งลดโอกาสของการ ประกอบอาชญากรรมในชุมชน ซึ่งนับว่ามีคุณค่ายิ่ง และประเด็นสุดท้าย มาตรการการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการเฝ้าระวังกลุ่มเสี่ยงที่มีโอกาสจะกระทำความผิด จัดให้บุคคลในครอบครัว คนภายในชุมชน ร่วมกันจัดให้มีการ เฝ้าระวัง บุคคลกลุ่มเสี่ยงที่อาจจะก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมที่อาจเกิดขึ้นภายในชุมชน ควรจัดกิจกรรมเพื่อให้ บุคคลที่เป็นกลุ่มเสี่ยงอยู่ในชุมชนร่วมกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ หรือกิจกรรมที่กลุ่มเสี่ยงมีความสนใจ เพื่อลด ความเสี่ยงด้านอาชญากรรมที่เกิดขึ้น สร้างกลไกให้คนภายในชุมชนดูแลเด็ก และเยาวชนในชุมชน เพื่อไม่ให้เกิด การมั่วสุม รวมทั้งเพิ่มมาตรการเชิงรุกในการลดการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนกลุ่มเสี่ยงที่จะกระทำความผิด เช่น การเปิดพื้นที่สาธารณะให้กลุ่มเด็กและเยาวชน สอดคล้องกับความคิดของ Sutherland อ้างอิงใน ชัยพัทธ์ วงศ์ธนวีร (2555) เห็นว่า การป้องกันอาชญากรรมเป็นความพยายามที่จะสกัดกั้นล่วงหน้ามิให้เกิดอาชญากรรมขึ้น นอกจากนี้ Whisenand อ้างอิงใน นฤกร คำประสิทธิ์ (2557) และ ประชา คงคารักษ์ (2553) ยังอธิบายว่า การป้องกันอาชญากรรมเป็นกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งเกิดขึ้นภายในกระบวนการยุติธรรม และในชุมชน การป้องกัน อาชญากรรมเป็นการกระทำที่สังคม และชุมชนจัดการขึ้นเพื่อจำกัดพฤติกรรมของอาชญากรทั้งหลาย สิ่งที่สังคมและ สมาชิกในชุมชนร่วมกันกระทำขึ้นนี้ อาจทำในรูปขององค์กร หรือโครงการต่าง ๆ ร่วมกันด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ควรมีนโยบายหรือมาตรการให้เจ้าหน้าที่ตำรวจร่วมกับชุมชนในการ จัดทำแผน จัดระเบียบชุมชน เพื่อคิดค้น แนวทางในการแก้ไขปัญหาป้องกันอาชญากรรมที่อาจเกิดขึ้นในชุมชน ควรมีนโยบายให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทำงานแบบบูรณาการ ทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกัน อาชญากรรม รวมทั้งจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการป้องกันอาชญากรรม เจ้าหน้าที่ในองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการกำหนด วิธีการ แนวทาง ขั้นตอนการทำงานเกี่ยวกับการป้องกัน อาชญากรรมที่เป็นรูปธรรมและชัดเจนเพื่อประชาชนเกิดความมั่นใจ และควรมีนโยบายในการแต่งตั้งประชาชนหรือ

อาสาสมัครในการป้องกันอาชญากรรมเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกัน ตรวจสอบ ประเมินผล รวมทั้งการคัดเลือกหรือชมเชย เจ้าหน้าที่ดังกล่าวด้วย

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ ควรจัดประชุมประชาคมร่วมกันระหว่างเทศบาล เจ้าหน้าที่ตำรวจ อปพร. และชุมชน ในการจัดทำแผนในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนร่วมกัน นอกจากนั้นควรมีการออกตรวจป้องกันอาชญากรรมในยามวิกาลร่วมกันระหว่าง อปพร. กับเจ้าหน้าที่ตำรวจและฝ่ายปกครอง เพื่อให้เกิดความปลอดภัยและมีกฎหมายครอบคลุม ซึ่งจะช่วยให้ลดการเกิดอาชญากรรมได้ในระดับหนึ่ง รวมทั้งควรจัดให้มีผู้ดูแลในชุมชนเสี่ยงภัยที่เกิดอาชญากรรม เพื่อให้เจ้าหน้าที่หมุนเวียน ตรวจสอบดูแลและรับทราบข้อมูลที่จะเป็นแนวทางในการป้องกันอาชญากรรม และควรแต่งตั้งประชาชนหรืออาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเข้ามาตรวจสอบ ประเมินผลในการป้องกันอาชญากรรม หรือการคัดเลือกหรือชมเชยเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน ด้านการป้องกันอาชญากรรมด้วย

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษานี้สำเร็จลงได้ด้วยดี ด้วยการสนับสนุนจากทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ประจำปีงบประมาณ 2559 คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ให้ข้อมูลต่าง ๆ และผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ เจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจจังหวัดพิษณุโลก ขอขอบคุณวิทยาลัยการจัดการและพัฒนาท้องถิ่น และที่ปรึกษาโครงการวิจัย รองศาสตราจารย์ ดร.ประจักษ์ ฉายแสง

เอกสารอ้างอิง

- กรมการปกครอง. (2559). รายงานสถิติจำนวนประชากรจังหวัดพิษณุโลก. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statTDD/>. (วันที่ค้นข้อมูล : 12 มีนาคม 2558)
- ชัยพัทธ์ วงศอนวิธ. (2555). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม กรณีศึกษา สถานีตำรวจนครบาลคลองตัน. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์.
- ธรรมศักดิ์ วิชชารยะ และคณะ. (2539). รายงานการฝึกอบรมทางวิชาการหลักสูตรยุทธศาสตร์การตำรวจชุมชน ระดับสถานีตำรวจ ณ ประเทศสหรัฐอเมริกาและแคนาดา. นครปฐม: โรงเรียนนายร้อยตำรวจ.
- นฤกร คำประสิทธิ์. (2557). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม : กรณีศึกษาตำบลเขาคันทรง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี. (รายงานศึกษาค้นคว้าอิสระหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยรังสิต, วิทยาลัยรัฐกิจบัณฑิตวิทยาลัย, สาขาวิชาอาชญาวิทยาและการบริหารงานยุติธรรม.
- นเรศ คงโต สุชาติ แสงทอง และสุขสมาน สักโยคะ. (2557). ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีส่วนร่วมของชุมชน. ราชภัฏเพชรบูรณ์สาร, 16(1), 130-137.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2533). หลักการวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประชา คงคารักษ์. (2553). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการป้องกันอาชญากรรมในเขตตำบลบ้านกลาง อำเภอสองแคว จังหวัดแพร่. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, คณะรัฐประศาสนศาสตร์, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์.
- ไพโรจน์ โกษา. (2557). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมเชิงในพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์.
- วสันต์ ชัยลา. (2554). การมีส่วนร่วมของประชาชนตามโครงการชุมชนและมวลชนสัมพันธ์. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, คณะรัฐประศาสนศาสตร์, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์.

- วิเชียร สิงห์ปรีชา. (2538). บทบาทของตำรวจในการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, บัณฑิตวิทยาลัย, ภาควิชา รัฐประศาสนศาสตร์.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2561). รายงานสถิติอาชญากรรม. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.rtpoc.police.go.th/file2.php?f=5>. (วันที่ค้นข้อมูล : 21 กุมภาพันธ์ 2561)
- James, L. Creighton. (2005). Making Better Decisions through Citizen Involvement. *The Public Participation Handbook*. San Francisco: Jossey-Bass A Wiley Imprint.

